

ΜΑΘΗΜΑ : ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ- ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ**ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΟΜΑΔΑ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ****ΤΑΞΗ : Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ - ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ****ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ : 27/02/2022****ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:**

Στον παραινετικό αυτό λόγο ο Ισοκράτης παραθέτει διδαχές προς τον νεαρό διάδοχο του κυπριακού θρόνου, Νικοκλή, για τα καθήκοντα και τον τρόπο διακυβέρνησης του καλού ηγεμόνα. Στο απόσπασμα που ακολουθεί περιγράφονται οι διαφορές του απλού πολίτη (ιδιώτη) από τον τύραννο.

Τοὺς μὲν γὰρ ἰδιώτας ἐστὶ πολλὰ τὰ παιδεύοντα, μάλιστα μὲν τὸ μὴ τρυφᾶν ἀλλ' τό ἀναγκάζεσθαι περὶ τοῦ βίου καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν βουλευέσθαι, ἔπειθ' οἱ νόμοι καθ' οὓς ἕκαστοι πολιτευόμενοι τυγχάνουσιν, ἔτι δ' ἡ παρρησία καὶ τὸ φανερῶς ἐξεῖναι τοῖς τε φίλοις ἐπιπληξαι καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐπιθέσθαι ταῖς ἀλλήλων ἀμαρτίαις· ὥστ' ἐξ ἀπάντων τούτων εἰκὸς ἐστὶ αὐτοὺς βελτίους γίνεσθαι. Τοῖς δὲ τυράννοις οὐδὲν ὑπάρχει τοιοῦτον, ἀλλ' οὓς ἔδει παιδεύεσθαι μᾶλλον τῶν ἄλλων, ἐπειδὴν εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῶσιν, ἀνουθέτητοι διατελοῦσιν· οἱ μὲν γὰρ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων αὐτοῖς οὐ πλησιάζουσιν, οἱ δὲ συνόντες πρὸς χάριν ὀμιλοῦσι. Καὶ γὰρ τοὶ κύριοι γινόμενοι καὶ χρημάτων πλείστων καὶ πραγμάτων μεγίστων, διὰ τὸ μὴ καλῶς χρῆσθαι ταύταις ταῖς ἀφορμαῖς πεποιήκασιν, ὥστε πολλοὺς ἀμφισβητεῖν, πότερόν ἐστιν ἄξιον ἐλέσθαι τὸν βίον τὸν τῶν ἰδιωτευόντων μὲν ἐπιεικῶς δὲ πραττόντων ἢ τὸν τῶν τυραννευόντων. Ὅταν μὲν γὰρ ἀποβλέψωσιν εἰς τὰς τιμὰς καὶ τοὺς πλοῦτους καὶ τὰς δυναστείας, ἰσοθέους ἅπαντες νομίζουσι τοὺς ἐν ταῖς μοναρχίαις ὄντας·

*Ἰσοκράτης, Πανηγυρικός, 85-87*Λεξιλόγιο:

τρυφᾶν: (τρυφάω-ῶ): ζω με πολυτέλεια

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. «Τοὺς μὲν γὰρ ἰδιώτας ἐστὶ πολλὰ τὰ παιδεύοντα,... ἐπειδὴν εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῶσιν, ἀνουθέτητοι διατελοῦσιν.»: να μεταφράσετε το απόσπασμα.

(10 μονάδες)

B. Ποιες είναι οι διαφορές του απλού πολίτη από τον τύραννο σύμφωνα με το απόσπασμα;

(10 μονάδες)

Γ1. «ἐπειδὴν εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῶσιν, ἀνουθέτητοι διατελοῦσιν.»:

α) να αναγνωρίσετε τον υποθετικό λόγο που λανθάνει στο χωρίο.

β) να χαρακτηρίσετε τη δευτερεύουσα πρόταση και να την αντικαταστήσετε με ισοδύναμη μετοχή.

γ) να μεταφέρετε το χωρίο στον πλάγιο λόγο και με τους δύο τρόπους, με εξάρτηση: «ὁ ῥήτωρ ἐδίδασκεν...»

(6 μονάδες)

Γ2.α) «ὥστ' ἐξ ἀπάντων τούτων εἰκὸς ἐστὶ αὐτοὺς βελτίους γίνεσθαι.»: να χαρακτηρίσετε την πρόταση και να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

β) «ὥστε πολλοὺς ἀμφισβητεῖν.»: να χαρακτηρίσετε την πρόταση και να αιτιολογήσετε την εκφορά της.

(4 μονάδες)

Δ1. «...διὰ τὸ μὴ καλῶς χρῆσθαι ταύταις ταῖς ἀφορμαῖς πεποιήκασιν, ὥστε πολλοὺς ἀμφισβητεῖν, πότερόν ἐστιν ἄξιον ἐλέσθαι τὸν βίον τὸν τῶν ἰδιωτευόντων μὲν ἐπιεικῶς δὲ πραττόντων ἢ τὸν τῶν τυραννευόντων.»:

α) να εντοπίσετε στο απόσπασμα δύο τύπους που ανήκουν σε συνηρημένα ῥήματα (διαφορετικῶν τάξεων) και να τους μεταφέρετε στο β' ενικό πρόσωπο της προστακτικῆς του ενεστώτα της ἰδίας φωνῆς.

(2 μονάδες)

β) να εντοπίσετε στο απόσπασμα δύο επιρρήματα που βρίσκονται σε θετικό βαθμό και να σχηματίσετε τα παραθετικά τους.

(2 μονάδες)

Δ2. Να σχηματίσετε τους ζητούμενους τύπους:

τυγχάνουσιν: τον ίδιο τύπο σε μέλλοντα

ἐπιθέσθαι: το β' ενικό πρόσωπο προστακτικῆς του ίδιου χρόνου, ἰδίας φωνῆς

ἀλλήλων: την ονομαστική πληθυντικού του ουδετέρου γένους

συνόντες: τη δοτική ενικού του ουδετέρου της μετοχῆς του παρακειμένου

ἐλέσθαι: το γ' πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικῆς του ίδιου χρόνου, ἰδίας φωνῆς

ἰσοθέους: τη δοτική πληθυντικού αριθμοῦ του θηλυκού γένους

ἅπαντες: την αιτιατική πληθυντικού αριθμοῦ του θηλυκού γένους

(6 μονάδες)

Ἦδωρ θολερὸν και ἀπαιδέυτον ψυχὴν οὐ δεῖ ταράττειν.

Το θολωμένο νερό και μια ψυχὴ χωρὶς παιδεία δεν πρέπει κανεὶς να τα διαταράσσει.